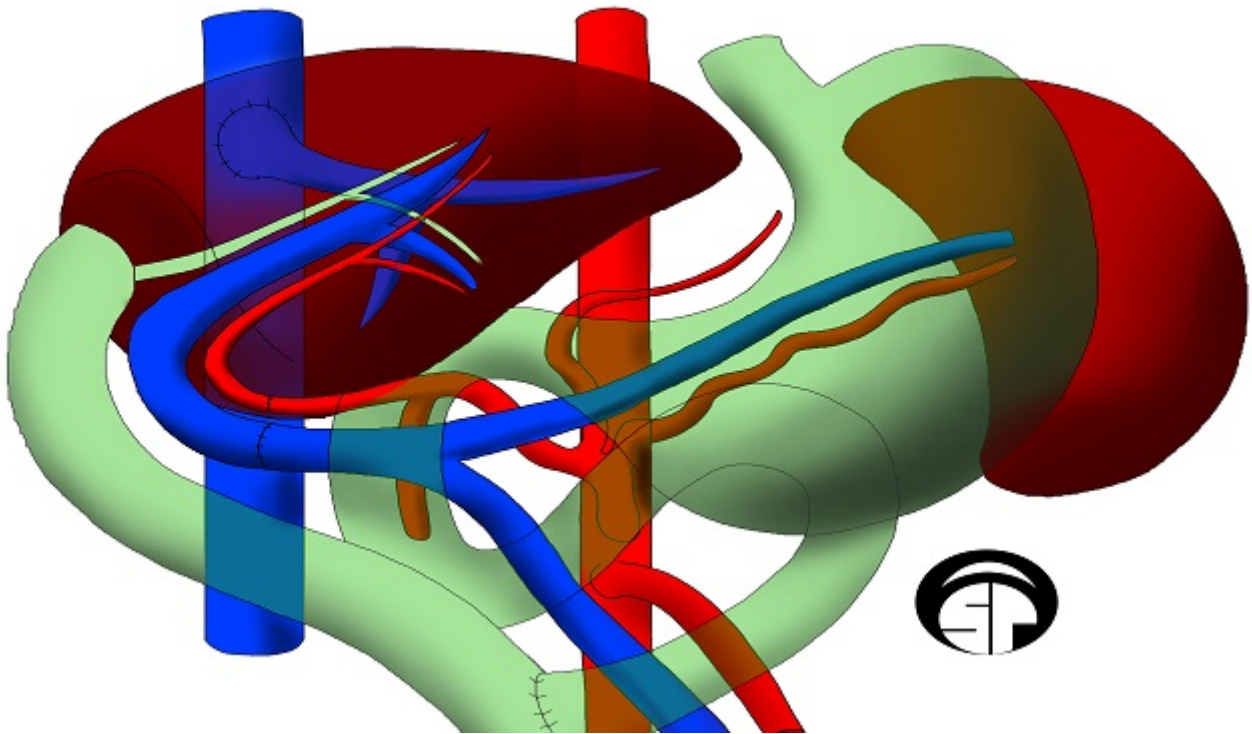

Πώς η Ορθόδοξη Εκκλησία προσεγγίζει τη Μεταμόσχευση

Ορθοδοξία / Βιοηθική

Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

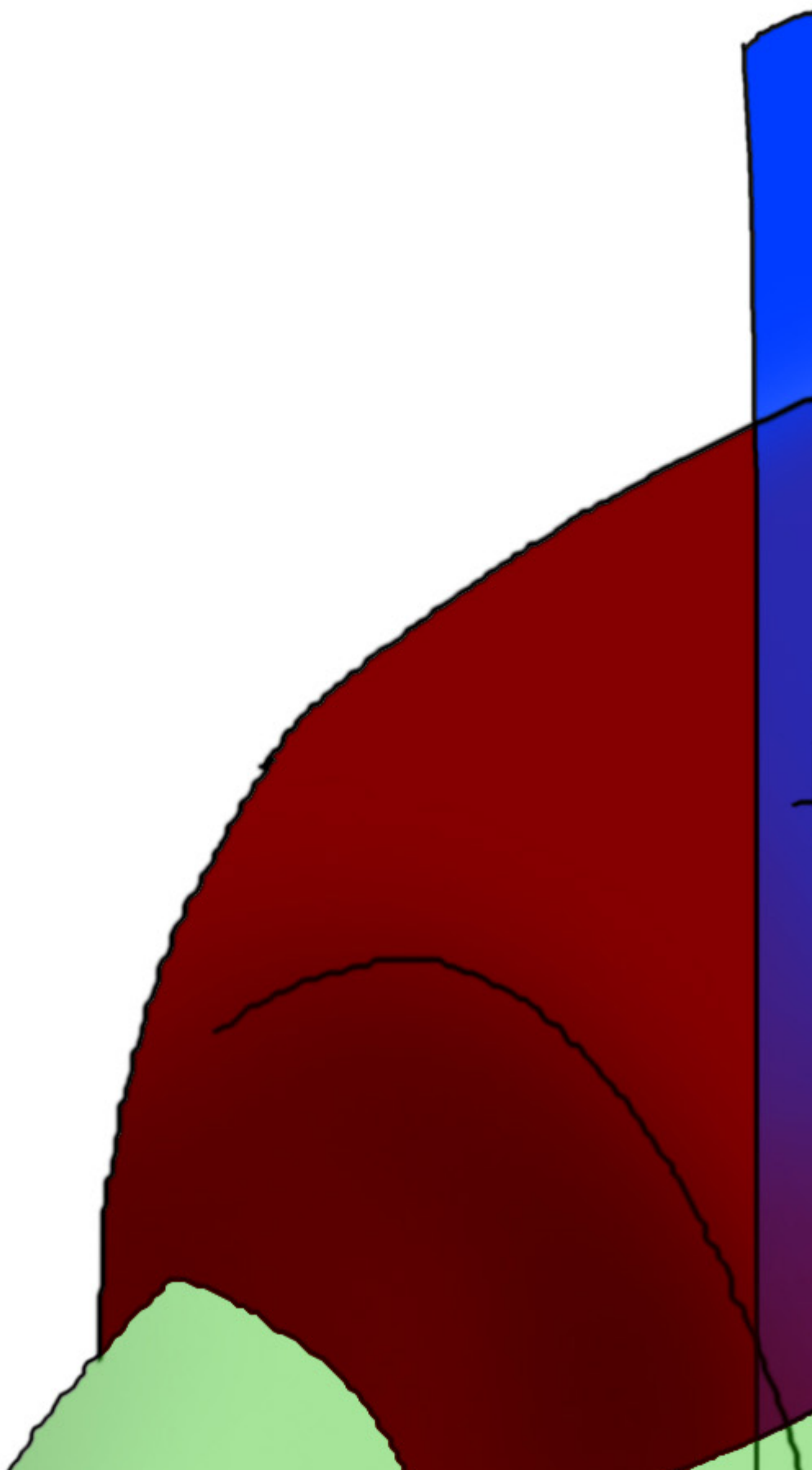

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=164005>]

Η ορθόδοξη προσέγγιση

Η θεολογική προσέγγιση όλων των συγχρόνων προβλημάτων είναι φυσικό να γίνεται με το μέτρο της τελειότητας που είναι το μέτρο του Χριστού. Το μέτρο όμως αυτό που οφείλει να έχει πάντοτε ο Χριστιανός ενώπιόν του, δεν πρέπει να μετατρέπεται σε σπάθη για την εξουθένωση του ασθενούντος τη πίστει²⁰. Ασφαλώς η χριστιανική τελειότητα είναι για όλους και δεν πρέπει να αποκρύπτεται από κανένα πιστό. Αλλά και η ανθρώπινη αδυναμία είναι κοινή σε όλους και δεν επιτρέπεται εξαιτίας της να καταδικάζεται κανένας. Η Εκκλησία σέβεται απεριόριστα την ανθρώπινη ελευθερία και εξαντλεί για τη διατήρησή της όλα τα περιθώρια της οικονομίας της. Η ρητή αντίθεση της Εκκλησίας αρχίζει από τη στιγμή που παραθεωρείται η ελευθερία του ανθρώπου και περιφρονείται η ιερότητά του. Τίποτε δε δικαιολογεί τον εξαναγκασμό του ανθρώπου να προσφέρει

ιστούς ή όργανα του σώματός του πριν ή και μετά τον θάνατό του.

Το ανθρώπινο σώμα είναι ιερό. Και πρέπει να γίνεται σεβαστό, όχι μόνο ζωντανό αλλά και νεκρό. Δεν είναι σωστό να αντιμετωπίζεται ως θεραπευτικό υλικό ή ως αποθήκη ανταλλακτικών. Τίποτε δε βεβαιώνει την εικαζόμενη συναίνεσή του για προσφορά ιστών ή οργάνων του σώματός του, ή πολύ περισσότερο την προεξόφληση της συγκαταθέσεώς του, όταν δεν υπάρχει διατυπωμένη αντίθετη επιθυμία του. Τέλος, τίποτε δε νομιμοποιεί τη δογματική επιβολή του εγκεφαλικού θανάτου ως αποκλειστικού κριτηρίου προσδιορισμού της στιγμής του θανάτου στις συνειδήσεις αυτών που βλέπουν το θάνατο ως μυστήριο χωρισμού ή εξόδου της ψυχής από το σώμα.

Η ορθόδοξη θεολογία δεν παρουσιάζει συνήθως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της καθημερινής ζωής συγκεκριμένους κανόνες, αλλά θέτει τις προϋποθέσεις και επισημαίνει τα βασικά κριτήρια που μπορούν να έχουν διάφορες εφαρμογές. Και το κάνει αυτό, όχι γιατί αρέσκεται στην αοριστία ή τη διγλωσσία, αλλά γιατί σέβεται την αλήθεια και το πρόσωπο. Αν η προσέγγιση της ανόργανης ύλης υιοθετεί με την κβαντομηχανική δύο αμοιβαίως αποκλειόμενες θέσεις ως συμπληρωματικές (κύματα - σωματίδια) και απαιτεί να λαμβάνονται υπόψη πάντοτε η θέση του ανθρώπου που την παρατηρεί, πώς μπορεί να θεωρείται ως ικανοποιητική η μονοδιάστατη και μηχανιστική προσέγγιση του ανθρώπου και των προβλημάτων της υγείας του; Το ίδιο αντικειμενικό γεγονός μπορεί να σημαίνει για τον άνθρωπο δύο διαμετρικώς αντίθετα πράγματα.

Η αλήθεια των πραγμάτων δεν περιορίζεται σε εξωτερικούς τύπους. Όπως η αφαίρεση της ζωής μπορεί να συνιστά πράξη κορυφαίας αγάπης (αυτοθυσία), αλλά και πράξη πλήρους αυτοπεριορισμού και έσχατης απογνώσεως (αυτοκτονία), έτσι και η μεταμόσχευση ιστών ή οργάνων από άνθρωπο σε άνθρωπο μπορεί να είναι πράξη κορυφαίας αγάπης, αλλά και πράξη περιφρονήσεως του ανθρώπου ή έσχατης συναλλαγής. Μπορεί να είναι νίκη εναντίον του θανάτου με εκούσια αποδοχή του θανάτου, αλλά μπορεί να είναι και πλήρης συμμόρφωση προς τη θνητότητα με ταυτόχρονο αφανισμό κάθε πνευματικού στοιχείου. Η ορθόδοξη θεολογία δεν μπορεί να δεχθεί τις μεταμοσχεύσεις ιστών ή οργάνων από άνθρωπο σε άνθρωπο ή ακόμα και την απλή μετάγγιση αίματος ως κάποια μηχανιστική διαδικασία. Μπορεί όμως να τις δεχθεί ως πράξεις αυτοπροσφοράς και αυτοθυσίας. Γι' αυτό δεν αντιμετωπίζει την προβληματική των μεταμοσχεύσεων με προδιαγεγραμμένη περιπτωσιολογία, αλλά βλέπει τις διάφορες περιπτώσεις με κριτήρια την ανιδιοτελή αγάπη και τον σεβασμό του προσώπου.

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύθηκε στο τεύχος Νο 10 (Δεκέμβριος 2002 - Μάρτιος 2003) του περιοδικού ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ

20. Βλ. Ρωμ. 14,1.

<http://bit.ly/2ucFiRU>